

Teză de abilitare

Comisia de Istorie și Studii Culturale

Prof. univ. dr. Sorin Radu, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu

Cultură politică și propagandă în lumea rurală românească în prima jumătate a secolului al XX-lea

a.1. Rezumat

Prezenta teză de abilitare reprezintă o sinteză asupra activității de cercetare depusă de la susținerea tezei de doctorat (2003) și până în prezent, precum și o dezvoltare a proiectelor de cercetare pe care intenționez să mă concentrez în anii următori.

Prima parte a tezei de abilitare structurează direcțiile de cercetare științifică în șase capitole care sintetizează principalele contribuții personale aduse istoriografiei și care relevă atât capacitatea de a iniția și dezvolta un proiect de cercetare personal, cât și abilitatea de a lucra în echipe de cercetare și de a câștiga competiții de granturi de cercetare și nu în ultimul rând de a obține finanțări din partea unor fundații private sau instituții de stat:

1. Sistemul electoral din România în perioada democrației parlamentare (1866-1937);
2. Istoria partidelor și elitelor politice;
3. Unificarea instituțional administrativă și juridică a României Mari;
4. „Tovarășii de drum” ai Partidului Comunist din România;
Studiu de caz – Frontul Plugarilor (1933-1953);
5. Învățământul de partid și școlile de cadre în România comunistă;
6. Studii monografice; istorie locală.

În domeniul sistemului electoral, până la publicarea cărților mele *Electoratul din România în anii democrației parlamentare (1919-1937)*, 2004, *Modernizarea sistemului electoral din Romania (1866-1937)*, 2005 și *Cultură politică și comportament electoral în România în anii democrației parlamentare 1866-1937*, 2006, istoriografia românească posttotalitară nu a înregistrat contribuții semnificative. Cărțile au fost foarte bine primite de istorici, sociologi și politologi, dovadă în acest sens fiind atât numărul important de recenzii publicate, cât mai ales numărul mare de citări în literatura de specialitate și, nu în ultimul rând, cuprinderea, cel puțin a primelor două, în cadrul bibliografiei obligatorii a cursurilor de specialitate la majoritatea facultăților de istorie și științe politice din țară. Cărțile reprezentau prima sinteză asupra electoratului din România democrației parlamentare.

În ceea ce privește cercetarea partidelor și elitelor politice, am publicat prima și singura monografie a unuia dintre cei mai importanți lideri ai mișcării social-democrate din România – Ion Flueraș: *Ion Flueraș (1882-1953). Social-democrație și sindicalism*, ediția I, 2007; ediția a II-a, 2012. Cartea a fost foarte bine primită de comunitatea cercetătorilor din țară și din străinătate, dar și de publicul larg interesat de istoria României în prima jumătate a secolului al XX-lea, dovadă în acest sens stând recenziile publicate, citările acesteia în literatura de specialitate și, nu în ultimul rând, epuizarea ei de pe piață. Lucrarea completa un gol în istoriografie și mai ales a istoriografiei stângii din România, aducea informații inedite și corecta o serie de erori și clișee referitoare la Flueraș intrate în circuitul științific. Cartea

reprezintă nu doar o biografie a activității politice și sindicale a lui Ion Flueraș, ci și o contribuție la istoria social-democrației și a mișcării sindicale din România.

În anul 2006 am inițiat împreună cu domnul conf. univ. dr. Vasile Ciobanu un proiect care s-a dovedit sustenabil, creând o nișă în acest domeniu atât în România, cât și în Europa de Est și de Sud-Est: simpozionul național cu participare internațională *Political Parties and National Minorities in Romania in the XXth Century*. Am câștigat prin concurs cinci contracte cu Direcția pentru Relații Interetnice a Guvernului României și un grant WE CNCS, organizând cinci ediții și publicând șase volume. Manifestarea a devenit tradițională, iar volumele sunt citate, recenzate pozitiv și căutate de către specialiștii din țară și străinătate.

Unificarea instituțională și legislativă a României Mari m-a preocupat în mod deosebit încă din perioada pregătirii tezei de doctorat, intrigat fiind de polemicele ivite între liderii politici de după 1918 pe tema unificării sistemului electoral. Am fost interesat în mod particular de analiza modului în care liderii Partidului Național Român și ai Partidului Social-Democrat din Transilvania au perceput chestiunea unificării statului și a integrării Transilvaniei în structurile României Mari. Diseminarea rezultatelor acestui demers științific am făcut-o atât prin prezentarea unor comunicări științifice, cât și prin publicarea unor studii dedicate în principal așa-numitului regionalism transilvănean, poziției social-democraților din Transilvania și Bucovina față de unificare și îndeosebi unificării justiției basarabene (*Vespasian Erbiceanu (1865-1943). Studiu monografic*, 2014).

Ca urmare a câștigării unui grant UEFISCDI/CNCS în anul 2012, am demarat un proiect de cercetare dedicat cercetării comunismului în lumea rurală și rolul jucat de tovarășii de drum: *Communism in Romanian Countryside. Case Study: Ploughmen's Front Propaganda (1944-1953)*. Când am inițiat acest proiect, activitatea Frontului Plugarilor a fost investigată extrem de puțin. În literatura de specialitate existau doar unele referiri tangențiale la această grupare. Am atras atenția în istoriografie, prin studiile publicate și prin comunicările științifice susținute la conferințe naționale și internaționale, asupra neglijării acestui subiect și mai ales a ignorării rolului jucat de această organizație politică în comunizarea lumii rurale. Am publicat două volume de documente [Sorin Radu, Vasile Ciobanu, Nicolae Georgescu, *Frontul Plugarilor. Documente*, vol I (1944-1947); vol II (1948-1951), 2011, 2012] și un număr important de studii științifice în publicații de prestigiu din țară și străinătate. Reținem aici îndeosebi studiile apărute în "Slovanský přehled" (Praga), "Bulgarian Historical Review" (Sofia), "Historický časopis" (Bratislava), "[Kwartalnik Historyczny](#)" ([Varșovia](#)).

În legătură directă cu investigarea propagandei comuniste, am deschis o dezbatere pe tema învățământului de partid, a învățământului ideologic, care a jucat un rol fundamental în procesul de construcție și de legitimare a regimurilor comuniste din Europa de Est. În 2012, am organizat primul workshop din România pe tema învățământului de partid și a școlilor de cadre din România și din spațiul est european, finanțat de către UEFISCDI – CNCS. Parte dintre materialele prezentate în cadrul workshop-ului au fost reunite în volumul Sorin Radu, editor, *Învățământul de partid și școlile de cadre în România comunistă. Context național și regional*, 2014.

Teza de abilitare include și prezentarea planului de perspectivă al carierei profesionale, academice și științifice, cu sublinierea direcțiilor de cercetare avute în vedere, precum și referințele bibliografice asociate primelor două secțiuni. Principiul fundamental în baza căruia am conceput planul de dezvoltare al carierei îl reprezintă necesitatea îmbinării coerente a activității de cercetare cu cea didactică și dezvoltarea ambelor în complementaritate.